

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an 3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$ an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an 4 frcs. 50 cm.

Focea apare în fie care Sâmbătă.

Unirea

Focea bisericescă-politică.

Insertiuni

Un șir garmond: o dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr., și de fiesce care publicațiune timbru de 30 cr.

Tot ce privește focea, să se adreseze la redacțiunea și Administrațiunea Unirii în B. l. a. ș.

Anul IX.

Blaș 8 Iuliu 1899.

Numărul 27.

La situație.

Mișcarea clerului nostru, în urma decisului consistorial de a accepta *de astă dată* ajutorul, pare a fi perdat, pentru moment, avântul ei nobil și desinteresat. O hotărîre atât de neașteptată a putut inspira serioase îngrijiri tuturor celor, cari judecă sub impresia momentului, fără a-și da samă de lungile antecedente, cari erau cunoscute numai în cercuri oficiose, ér acum s'au dat în vileag prin circulara, de care am luat act în numărul nostru din urmă.

Toți aceia, cari și-au cam grăbit judecata întru aprecierea acestui decis, vor înțelege acum, că decisul amintit, de parte de a lăsa în cler impresia de „descurajare,” e un motiv mai mult de a continua lupta în direcția atât de frumos începută. Circulara trimisă clerului archidieceșan, espunând fazele prin cari a trecut agitata cestiune a ajutorului, ne presintă date preafrumose, din lupta, ce autoritatea noastră bisericescă a susținut-o cu atâta hărăbie până în sfârșit. Și dacă capitularea a urmat cu toate acestea, ea nu este o capitulare definitivă, nu este o ingenuitate, care se formeze cas de precedentă pentru viitor. Este o capitulare interimală; consistoriul nu putea lua asupra-și dreptul de a accepta sau respinge pur și simplu ajutorul, fără de a-i da ocazie și clerului de a se de-

clara în cauză în mod legal și canonic, ér guvernul la forțat să se declare în termen de opt zile. În ast fel de împrejurări, consistoriul nu putea decide alt fel de cum a decis, remonstrând tot o dată la locurile competente, să nu facă cas de precedentă din un act stors cu de a sila, sub presiunea momentului.

Éta pentru ce am zis mai sus, că mișcarea nobilă și desinteresată a clerului nostru pare a-și fi perdat avântul, pentru moment. Numai pentru moment! Căci în dată ce clerul va fi în clar cu lupta ce a purtat-o și o pörtă autoritatea noastră bisericescă în acésta cauză, va merge mai de parte pe calea apucată, și îndoit îi va fi entuziasmul la gândul, că umilirea lui este mai mică de cât a celor, ce chemați sînt de la Dumnezeu, să apere și se represinte în primul plan demnitatea sfintei noastre biserici.

Relativ la acceptarea ajutorului, respective la trimiterea cuitelor, nu avem să dăm sfaturi niméru. Înainte de decisul consistorial am combătut fățiș acceptarea. După ce ne-a ajuns la cunoscință *istoricul* decisului, nu ne mai putem declara așa fățiș.

E adevărat, că consistoriul a acceptat ajutorul, dar tot pe atât de adevărat e, că acceptarea s'a sevărsit numai sub presiunea momentului, *ceea ce încă nu înșamnă, că caracterul*

umilitor al acceptării a dispărut cu desevărsire. . . . .

E adevărat, că clerul se pöte provoca la decisul consistorial, dar clerul să-și pună mâna la inimă, și să-și dea samă, câtă valöre reală are acest decis stors cu sila?

Nu voim se rescolim lucruri vechi, nici să ne perdem în teorii în fața unui fapt complinit.

Nu voim să contestăm liceitatea unor acțiuni făcute sub ocrotirea decisiunilor mai înalte.

Ne ar durea înse, dacă aceste mai înalte decisiuri ar fi socotite drept *paravan*, dacă s'ar afla indiviți, cari ar cerca să-și spele mâinile ca Pontü Pilat . . .

Accepteze — nu accepteze clerul: cestiune de consciință; să nu se uite înse, că faptul nu dă drept la consecințe pentru viitor, să nu se uite, că — de o dată cu capitularea momentană — s'a dat un nou impuls de luptă, prin punerea în perspectivă a *sinodului*, ce se va ține în anul acesta.

Până atunci cestiunea nu e finită, flamura luptei fălfae și pentru mai de parte de asupra capetelor noastre. E rîndul clerului, să o susțină și să o apere!

Feuilleton.

— Amintiri. —

Par'că-l vöd ș'acum șermanul. Palid și cu gluga 'n spate
Mergea 'ncet în urma turmii. Slab. Privirile-și plecate
Spre pămînt. Părea că vede ceva jos și că descurcă
Neșce taine ne'nțelese de-altul nime-Apoi se urcă
Pe-o colină. Vede ceriul ce de-asupra-i se estinde,
Plin de stele lucitoare. Pe pămînt gluga și întinde
Și privesce dus pe gânduri cătră bolta instelată . . .
Turma pasce fericită 'n jur de dînsul. Când deodată
Prinde-a tremura bêtrenul. De după șerpar i-și scöte
Fluerul. La gură-l pune și începe. Triste note
De durere și de jale umplu aerul și câmpul

Și vibrând cîntarea stristă pe aripi o pörtă vîntul
Și o duce'n adurmitul codru. Și în el destéptă
Paserile adurmite, ce de mult părea c'astéptă
Sémnul ásta. Ș' apoi iute i-i dereg cu tóte glasul
Și încep un cîntec jalnic. Ascultându-l își perđi pasul
Și rămăi pe loc. O petró de pe inimă-ți se duce
Alinându-ți tot amorul în cîntarea tristă, dulce.
Ér bêtrenul cât ce-aude ce-a făcut a sa cîntare
Pune fluerul de laturi, lângă el. Cu nerăbdare
El alérgă cătră codru ca mai bine să audă
Și cîntarea asta tristă până'n suflet să-i pătrundă
Și așa să înțelegă din a paserilor glasuri
Marea sa nenorocire și durere. În largi pasuri
Ca nebun alérgă — vine 'n capul gol. Căciula mare

Ș'a lăsat-o lângă glugă. — Vîntul pîntré pîr-și sare
Îl desface și înodă. Și chiar răsărise luna
Și cu raza-l luminează pîrul de argint. Sermana
Cugeta că îl va face mai voios cu-a sa lumină
Luminându-l calea, fața. Dar în fugă mai neună
Alerga acum bêtrenul ca la codru să ajungă! . . .
Éta-l și ajuns în urmă ostenit slăbit, de fugă.
Răsufierea vrea să-și țină ca s'anda 'ntruna cîntul
Plin de tânguiosé note. Și ce ciudă-i, că vîntul
Din auđ i-l ia, o parte, și îl duce 'n depártare
Încât el de-abia-l aude la 'nceput, apoi dispăre.
Și din cîntecul de paseri el nimica nu 'nțelege!
Nici suspinul să-și. Inece, nici durerea a o stînge
Nu putea! Se 'ntörce érá și ajunge lângă turmă

Lucruri triste în biserica sârbescă. Pe cum cetim, scandalul provenit din acuzarea cu defraudări de al banilor bisericesci, ce s'ar fi comis din partea patriarhului Brancovici, nu peste mult, va deveni complet. Episcopul Verșetului Zmejanovici acuzase pe patriarhul cu defraudări. Fiind provocat ca să-și documenteze învinuirea, a și prezentat documintele relative înaintea sinodului arhieresc, care le a fost străpus comitetului congresual spre a fi esaminate. Esamenul s'a făcut și rezultatul pe cum se zice a fost, că învinuirile în contra patriarhului erau fondate. Dar acesta nu se putea admite, căci ar fi fost scandal, așa dară lucrurile trebuiau ore cum sucite, ca să se întunece adevărul. Și fiind că totă buba își are léc, s'au aflat și aci remedii oportune și încă tare simple. Era destul pentru ca să fie egalitate între cele două părți ale bilanțului, ca sumele ce lipsiau de mai mult timp în partea activă, să se pună acum. Concluziunea e evidentă, căci dacă nu există nici o diferență între percepțiunile, erogațiunile, active și passive, acuzatorul nu are drept, prin urmare e calumniator și ca atare, fiind nevrednic de episcopie, să fie depus.

Acum va veni rândul episcopului Zmejanovici, ca să arete adevărătatea celor susținute de dînsul, ori să apeleze la forul suprem, la guvern, și atunci pôte vom vedé cum autocefalia se va preface în policefalia ori udecefalia.

Listele electorale. A sosit timpul ca să se publice listele alegătorilor, și pretutindenea ele deja vor fi și publicate. Și fiind că dreptul de alegătorii este unul dintre drepturile cele mai însemnate, de cari dispunem ca cetățenii, nu va fi superfluu, dacă vom atrage din nou atențiunea conducătorilor firești ai poporului nostru asupra dreptului de alegătorii și a dispozițiunilor, ce se referesc la înseși listele. Și mai întâii dreptul electoral. Acest drept este normat în articolul de lege V de la 1848, § 1—2, și în art. de lege II transilv. din 1848 § 3—4, ér în mod particular este determinat prin legea electorală ungară mai nouă cuprinsă în art. de lege XXXIII din 1874, § 1—16. Noi înse-

ne vom mărgini numai la condițiunile, pe cari trebuie să le întrunescă cei din Transilvania. Aici să dreptul de alegătorii în comunele mari și mici, cei ce plătesc, pe baza cadastrului pentru calcularea contribuțiunii de present în vigóre, contribuțiune după un venit curat de 84 fl., ér dacă posed o casă, aparținătoare clasei I de contribuțiune, după un venit curat de 79 fl. 80 cr., și dacă casa lor e trecută în clasa II ori în o clasă superioară de contribuțiune, după un venit curat de 72 fl. 80 cr. Asemenea să dreptul electoral, cei ce plătesc contribuțiunea de stat după un venit curat anual de 105 fl. supus contribuțiunii pe pământ de casă, ori contribuțiunii de clasa I ori a III după venit. A fară de aceștia mai să dreptul electoral 2 delegați liber aleși din fie care comună, care a fară de cei îndreptățiți numără cel puțin o sută de case; ér dacă comuna e mai mică atunci pôte alege un singur delegat. Dreptul electoral îl mai să și comercianții și fabricanții pe cum și industriașii din orașe, cari plătesc dare după un venit anual de cel puțin 105 fl., ér industriașii din comunele mici și mari să drept de alege, dacă plătesc, dare de venit cel puțin pentru o calfă. De același drept se bucură și preoții, profesorii etc. fără considerare la darea ce o plătesc și din contra acesta nu le compete minorenilor, servitorilor, soldaților în serviciu și altora, pe cum nici celor ce să fost condamnați pentru crime etc. Suma — dării, ce se recere pentru dovedirea dreptului de alegătorii, se arată prin libelul de dare să prin un certificat de la oficiul de dare.

Espunénd în modul acesta recerințele pentru dreptul electoral, nu ne rămâne alt ceva de cât să reimprespctăm în memoria cetitorilor nostri dispozițiunile referitoare la eventuale reclamații.

Listele electorale provisorii, pe baza legii, trebuie să fie espuse la primării din 5—25 Iulie pentru a pôte fi esaminate și eventualele greșeli observate. Dacă cine va vede, că nu e înscris în listă, ori dacă e înscris, nu e așa pe cum cere legea, atunci pôte reclama până în 15 Iuliu n. Pot reclama și mai multe persoane de o dată, alăturând fie care libelul de dare ori certi-

ficat de la oficiul de dare, prin cari să arete, că plătesc darea ce se recere ca să fie alegătorii. Reclamațiile trebuie adresate comitetului central și se predaș primării, și dacă comuna e mică, oficiului notarial de cerc. Reclamațiile se pot ceti în oficiu de ori și cine și își pôte face observațiunile sale în contra lor din 16—25 Iuliu. Pașii ulteriori, cari se fac din partea comitetului central nu-i mai spunem, căci și așa nu să dea directivă preoțimii noastre. La acest loc mai amintim numai atăta, că restanța de dare de pe anul trecut nu e pedecă pentru dreptul electoral, ce de altmintea am mai spus-o și cu altă ocașie.

Un lucru regretabil. Sub acest titlu „Fôia școlastică“ în ultimul său număr de la 1 crt. publică un articol care merită să fie considerat mai de aproape. În scrisese organului Reuniunii învățătorilor este multă dreptate, și chiar faptul, că represintă vederile unei reuniuni archidieceșane, nu ne permit să nu remarcăm cele scrise acolo. Articolul se ocupă cu un lucru într'adevăr „regretabil“, cu dușmănia și neînțelegerea ce există între preoș și învățător. Și din nefericire, cazul nu e chiar așa de rar, ci îl întâlnesci fôrte adese. Nu întrăm în amênunte, nici nu vrem să ținem parte nici preotului, nici învățătorului, constatăm numai, că neînțelegerea a ajuns așa de de parte, că a trebuit, să fie tractată în fol. E fôrte adevărat, că aproape aceleași miserii îi cuprinde în brațele sale și pe preoți și pe învățători, și e de trebuință, că spre a pôte ține pept cu bărbăție acestor primejdii, ei se lucre mână în mână. Și mai mult datorința amîndorora este, să promoveze bunăstarea și materială și spirituală a poporului, care numai în ei se pôte încrede fără de a se teme că va fi înșelat. Până când înse unul dirimă, ceea ce altul a zidit, până atunci nu putem aștepta nici un rezultat al muncii lor. De închieré ne esprimăm și noi dorința, că neînțelegerea acesta nesmintit ar trebui să înceteze cât mai curénd, și fie care, atât preotul cât și învățătorul să vegheze cu neadurmire la postul ce li s'a încredințat, pentru că momelile se măresc tot mai mult, lupul în piele de ôie cêrcă să între în turmă și s'o sfășie. Să nu se uite, că unul din păzitorii turmei „e îndulcit“ de făgăduelile ce i-s'au făcut, cel altal e pe cale de a fi și el ademenit.

Pentru „Közérdek“. Fôia comitatului nostru suferé și pe răceala zilelor acestora de ferbințelile caniculari. După ce a sfeclit-o cu sutele de cuite ale preoților împărtașii din ajutor, acum începe cu alte insanități. Ținénd să dovedescă cetitorilor săi, că „Unirea“ agitază în contra guvernului magiar, făcând presiune asupra preoțimii, să nu primescă ajutorul ce-l dă statul, se laudă, că din mai multe părți, chiar din cercul preoților sêraci și a celor interesați în această afacere, a primit epistole scrise unguresce ori românesce, în care i-se mulțămesc, pentru poziția ce a luat, și i-se dă dreptate, că numai adevărul l-a spus când a scris, că punctul de vedere al „Unirii“ e agitație și scopul presiune („az Unirea állásfoglalása izgatás, czélja pedig presszió“).

Am oferit lui „Közérdek“ atâtea abonamente câte cuite vor fi de la 45 până la

Se trântescé jos pe glugă. Șterge fața-i,
și în urmă
Pune fluierul la gură. Ér începe. Dar
acuma
Degetele-și greșesc tactul. Tonurile ies
într'una
Repedi unul după altul. Și bêtrenul nu
'ncetază
Vrea ca 'ntréga sa durere s'o alunge. Nici
visază
Cât de nebunescé lucră, se trudește. Vai
bêtране
Prea nevinovat e lemnul fluierului! Nu
remâne
Nici nu pôte să-ți remână credincios să
te-asculte
Că-ci sînt prea mari ale tale plângerii triste și
's prea multe!
Găurelele sînt strîmte de la fluier, și prin
ele
Daruri simple-ar mai încape. Dar dureri
așa de grele
Ca a tale nu! Și acum, iată-l șterge-și
fața asudată
Pune fluierul de-o parte. Și-o oftare 'ndu-
rerată
'Si face drum din pept afară. — Și acum
buzele-i se mișcă

Murmurând cuvinte triste, când și când
din ele pișcă
De dă sângele. Și șopte 'ntunecate abia
'nțelese
Murmură acum bêtrenul, vrénd tot chinul
să și-l verse:
„Prea e crudă lumea asta! . . . Nime 'n
ea să nu te-asculte! . . .
„Să te mângăe de chinuri dureroșe! Și
vai! multe
„Greutăți mi-apasă peptul! Fluierul nu
vre s'audă
„Și să 'ntone-amea durere. Nici pătura! Prea
e crudă
„Întregă firea.“ Nime 'n lume nu-l aude.
Dar oițele-i culcate
'Lasculțau duse pe gânduri cu iubire ca
de frate
Ele 'nțelegeau durerea bunului păstor,
de-aceea
Ele s'au culcat cu tôte și-ascultau. — Și
învrte cheea
Aurora 'n răsărituri și în lume se
arată,
Ruménă, cu fața plină și ca crinul de
curată.

Ioan Agărbioan.

„peste 200“, de ce nu reflectează la acest ofert? Nu ne țină așa de naivi, în cât să credem, că se află preoți gr. cat. cari să se plângă unei foi magiare înainte de ce ar sci hotărârea Ordinariatului său.

Publice fôea de la Aiud epistolele și pe autorul lor, apoi îi credem, alt cum nu, căci l-am prins o dată cu ocazia mică.

Revistă politică.

Afaceri interne. Ședințele camerei magiare, câte sint, decurg în cea mai mare linisce. Se votează în continuu diverse puncte din pactul cu Austria, pe cum și unele proiecte de ale ministrului de finanțe, cari se referesc la beuturile spirituose. O cauză a monotomei s'ar părea a fi aceea, că părinții patriei s'au săturat și ei de atâta lucru și ar dori să li se începă vacanțele.

După scirile mai noue parlamentul i-și va începe vacanțele în 12 l. c. cari vor dura până câtră finea lui Septembrie.

România. Guvernul din România la vederea atâtor miserii, ce bântue țara, lipsa de fân, bucate, își dă totă silința să vină în ajutorul sermanei țărănimii. Ministrul de culte a făcut un proiect prin care mai multe județe sint autorizate de a conține un împrumut de peste 3,000,000 lei ca să vină în ajutorul sătenilor lipsiți. Aceea-și țintă o are și ministrul dominiilor. Ca să vină în ajutorul celor lipsiți statul s'a angajat și el de a cumpăra o cantitate de fân cât se pôte mai mare. Și guvernul din partea lui a dispus ca, fondul de un milion al instituției „Carol-Elisabeta“ destinat pentru ajutorarea sătenilor, să fie destinat pentru cumpărarea de porumb, care să se împartă celor lipsiți.

Italia. Noul cabinet italian asemenea nu are parte de liniscea dorită. Eredind de la guvernele anterioare nisce proiecte, în cari se prevedeau măsurile, cari ar fi fost de luat în contra elementelor subversive ale statului, cum sint socialistii și anarhiștii, a voit cu ori ce preț ca acelea să-și câștige valoare de lege. Dar fiind că acesta nu se putea obține prin mijlocirea parlamentului din cauza deputaților socialisti, cugetă, că își va ajunge mai ușor scopul dacă regele va sancționa proiectele acelea, pe cari apoi le ar primi și parlamentul. S'a înșelat înse în calculii săi, căci socialistii vedând, că proiectele au să fie primite în parlament, n'au socotit de lucru nedemn pentru deputați, ca să recurgă la mijlocele cele mai desperate, la forța brachială. Fiind parlamentul în o ast fel de stare, regele a prorogat ședințele pe timp nedeterminat. Cu acesta înse nu a încetat iritațiunea, ci aceea durează și va mai dura.

Spania. Sărmana Spania, atât de avută și puternică odinioară, acum după nefericirile din trecutul cel mai apropiat, trebuie să aibă parte și de frecările in-

terne. Fiii ei după sângele vărsat în contra inamicului estern, trebuie să și-l mai verse și pe pământul natal, ca să-și apere subsistența în contra dărilor insuportabile.

Guvernul spaniol ca să aducă în rând finanțele țării a socotit de bine, să mărescă dările și până acum din samă a fără grele. Acestă procedură a guvernului nu a putut produce de cât un resens general în întreg regatul și cu deosebire în clasa comercianților și a industriașilor, cari s'au și resculat în mai multe puncte ale țării. Miliția, care a întervenit spre a sugruma răscolă, a trebuit să facă us de arme, rânind pe mai mulți și fiind rânit mulți și din ostășime. Răscolă, fiind caracterul ei mai mult finanțiar, se crede, că nu va dura mult.

Belgiu. Acestă țărișoră de mai bine de o săptămână a fost teatrul unor frământări și turburări, cari dacă nu formați chiar revoluția, sămănu foarte tare cu aceea. Ansă la acestea a fost un proiect al ministrului president pentru reforma electorală. Proiectul acesta trebuia să fie prezentat camerei în 5 l. c. Și fiind că socialistii și liberalii vedeau în proiectul acesta o nedreptate pentru dînșii, au început să se lupte mai întâiu în parlament, cu mijloce parlamentare și fizice, ca proiectul să nu pôtă ajunge, să fie desbătut. Pentru ca să fie mai siguri de isbândă, scenele violente din parlament, începură să le esternizeze pe strade, adunând mai multe miș de omeni, cari se resculară în cetățile mai mari și cu deosebire în Bruxella. Pentru ținerea în frâu a acestora, guvernul s'a folosit de poliția și gendarmeria, care a trebuit să se lupte mult dar fără rezultat în contra răscolăților, a căror număr total se urca la câte va zeci de miș, și cari ca să se apere și ca să atace își făcură mai multe baricade prin mijlocul stradelor, din cari atăcau gendarmeria cu petri și cu revolvere. În înversunarea lor răscolății nu se mărginiră numai la guvern, ci fiind conduși de un spirit antimonarhic, băgară spaimă în însuși regele. Guvernul ca să liniștescă spiritele a promis, că proiectul îl va preda unei comisii compuse din toate partidele spre examinare. În modul acesta spiritele s'au mai liniștit.

Correspondințe.

Ajutorul de stat, autonomia și diecesa de Gherla.

Pe cât de mare era amorfala, de care părea a fi cuprinsă diecesa de Gherla, pe atât de vîde este acum mișcarea, ce s'a început și în diecesa acesta cu privire la cestiunile cele mai ardetore pentru biserica noastră, ajutorul de stat și congrua. În cele următoare dăm loc la două correspondințe una din tractul Gherlei cealalta din tractul Iplului, cari tractează cestiunile de mai sus.

Șeplac la 22 Iunie 1899.

Prea Onorată Redacțiune!

Clerul din tractul Gherlei și-a ținut conferința sa de primăvară în 20/VI în pa-

rochia Pintic sub presidența venerabilului domn protopop Alesandru Leményi. După împlinirea cu esactitate a prescrișelor pentru ținerea conferințelor și după eshaurierea punctelor oficiose, venind rîndul propunerilor, clerul tractual emulând în însuflețire și void a fi la înalțimea chiamarei sale, a adus pe tapet cestiunile, cari preocupă azi întregă biserica română unită și anume:

1. Cestiunea serbarei centenarului al 2-lea de la s. unire;
2. Cestiunea ajutorul de stat împărțit de ministru în mod așa de volnic și în condițiuni atât de umilitore pentru preoțime și cu desconsiderarea autorităților noastre bisericesci;
3. Cestiunea autonomiei și
4. Cestiunea limbii liturgice magiare pentru magiarii greco-catolice, față cu cari marul cestiunii, conferința a adus următoarele concluse:

În cât e pentru prima cestiune:

Considerând că în anul 1900 se împlinesce al 2-lea centenar de la rennirea bisericii noastre cu Roma, mama noastră după sânge și după credință și considerând, că unirea a fost un act așa de important, încât aceea a format și formeză o epocă, nu numai în desvoltarea noastră bisericescă, ci și în desvoltarea culturală a întreg nemiului românesc, conferința dorește serbarea solemnă a acestui centenar și rōga pe Prea Veneratul Ordinariat, să binevoiască a conchiema un sinod diecesan, în care să se aducă hotărîre cu privire la serbarea demnă și uniformă a acestui centenar.

2. Cu privire la cestiunea a dōna:

Considerând, că statul împărtesce ajutoarele pentru preoți cu desconsiderarea autorităților noastre bisericesci și fără a lua în socotință meritelor preoților pe terenul bisericesc și numai din considerațiuni politice, contribuind prin acesta la demoralizarea preoțimei, considerând, că acele ajutoare le împarte inegal după informațiunile luate de la pretori și că pretinde vidimarea cuitel prin aceia-și pretori, ceea ce e o umilire a demnității preotesce, conferința protesteză contra modalității împărțirii acestui ajutor și cere împărțirea lui egală prin autoritățile eclesiastice, singure îndreptățite a a judeca vrednicia preoțimei și fără ca clerul să fie umilit prin vidimarea cuitetății de câtră pretorul.

3. Referitor la punctul al treilea: Considerând că: comisiunea aleasă pentru realizarea autonomiei bisericii latine din Ungaria, cu desconsiderarea dreptului de independință a bisericii române gr. cat. din Ungaria, proiecteză contopirea bisericii noastre unite în organismul autonom al bisericii latine, — conferința basnduse pe independința bisericii române unite garantate prin bulă papală și prin legile țării, protesteză sus și tare înaintea lumii, înaintea factorului suprem constituțional și înaintea guvernului țării în contra tendinței de a contopi biserica noastră în organismul autonom al bisericii latine și cere organizarea autonomiei bisericii noastre prin conlucrarea factorilor bisericii noastre independent de biserica latină. Și în urmă ce privesce punctul al patrulea:

Considerând, că în Ungaria s'a constituit un comitet regnicolar, care și-a pus țentă esoperarea canonisării limbii magiare de limbă liturgică pentru magiarii gr. cat., cari afirmative se ar afla în Ungaria

În număr de vre o 130,000, ceea ce înseamnă nu corespunde adevărului, căci aceia pe care comitetul amintit îi numește Magiarilor gr. cat., nu sînt Magiari, ci Ruteni și Români gr. cat., prin urmare tendința comitetului este agresivă, țintind la magiarizarea limbii liturgice slave și române și astfel fel la magiarizarea bisericii rutene și române, conferința ridică versul său protestator în contra lucrărilor acestui comitet regnicolar și demască tendința lui agresivă și distructivă.

Cu aceste său finit agende conferinței din a căreia încredințare fac raportul acesta, după care ne-am întrunit la masa ospitală a preotului local, unde am petrecut câte va momente în conversațiune intimă, despărțindu-ne în fine cu ostarea de a ne revedea la fiitorea conferință în Gherla.

Ioan Sonea
preot gr. cat.

Selagiū-Iuniū.

Onorată Redacțiune!

Preoțimea gr. cat. din tractul protopopesc al Ipului în Diecesa Gherlei în (conferința sa ținută în 20 Iuniū în comuna Cristelic sub presidența octogenariului și și meritului protopop tractual Ioan Vicaș, după îndeplinirea regulamentului prescrip pentru ținerea conferințelor și espunerea stării înfloritoare a tractului, a purces la tratarea cestiunilor actuale a „Autonomiei“ și a „ajutorului de stat“ desbatându-le cu o serioșitate, pricepere și bărbăție demnă de clerul nostru. Din deosebitele propuneri în cauză, a fost primită, propunerea notarului tractual, d. Augustin Vicaș care pentru actualitatea sa, o comunică. Înainte de toate.

Cu privire la autonomia bisericii gr. cat.

Considerând că: limba, ritul, istoria și datinele bisericii noastre române gr. cat. sînt cu totul deosebite de ale bisericii romano-cătolice, cu care se intenționează a ne îmbina în o legătură autonomică; considerând, că actul unirei bisericii noastre cu Roma s'a făcut cu privire la credință, lăsându-se toate cele alalte drepturi, constituțiuni, disciplină, rit și datine străvechi a bisericii ne atinse, ba chiar asecurate prin bule papale, considerând, că prin contopirea bisericii noastre în autonomia bisericii romano-cătolice ni se pare a se amenința, sgudui și a se espune slăbirei clenodiele bisericii noastre gr. cat., și că de nu ar succeda a esopera o autonomie de sine stătătoare pretinsă de spiritul bisericii noastre — iubirea a lor foarte mulți fi credincioși a bisericii s'ar răci față de legătura Unirei în credință cu biserica Romei și în loc de iubire a celor 200 ani a existenței acestei uniri în fața căreia sîntem, va trebui să vîrsăm acestei lacrimi pentru desbinările, ce vor isvorî din legăturile forțate de autonomie comună cu biserica Latină:

Conferința dorește a se esopera la totă întîmplarea pentru biserica gr. cat. Autonomia separată de a bisericii latine.

2. Cu privire la ajutorul de stat a clerului gr. cat.: Luând în considerare, că clerul bisericii noastre gr. cat. este mai debil dotat de cât a tuturor celor alalte confesiuni din țară; că poporul bisericii noastre care-și susține preoțimea din propriile sale puteri materiale, și care abia de 50 ani a scăpat de sub aservirea jobăgiei în comparațiune cu alte popore libere cu drepturi și averi garan-

tate de sute de ani este mai sărac și nu este copace a se îngriji în mod cuviincios de dotarea clerului său; luând în considerațiune, că ajutorul ce îmbiă statul pentru clerul gr. cat. este din averea țarei, unde concurge cu obului său și poporul bisericii noastre române gr. cat.:

Conferința află just a se primi acel ajutor de stat pentru preoții gr. cat.

Însă fiind metoda împărțirii aceleia incompatibil cu praesa usitată în administrațiunea noastră bisericească, și subminător al auctorității bisericii și Măritului Ordinariat, care singur este chemat a judeca și împărți după vrednicie acel ajutor clerului său:

Conferința se dechiară, că numai așa este piecată a primi ajutorul de stat, dacă acela se va împărți prin Măritul Ordinariat, fără a se dejosii și umili clerul la insinuațiuni de ale subalternilor de la administrațiunea civilă.

Drept aceea, fiind aceste ambe cestiuni a „Autonomiei“ și „ajutorului de stat“ adânc tăetore în esistența bisericii, și fiind timpul suprem de a se lua măsuri energice pentru regularea lor:

Conferința rogă pe Escelența sa Dl. Episcop diecesan, să se îndure grațios a convoca un sinod diecesan, în care biserica prin reprezentanții săi, să se pronunțe în cestiunile grave ale „Autonomiei bisericii gr. cat. și a „ajutorului de stat,“ a cărui vot să fie obligator pentru întregă diecesă.

Întru adevăr este timpul suprem ca Ilustrii noștri arhieriei se iee în dreptă considerațiune glasul atât de clar și plin de iubire a supușilor săi îngrijați pentru viitorul bisericii.

Bărcăuanul.

Un răspuns.

Cu privire la cele scrise de noi în unul din numerii trecuți, referitoriū la articolul scris în „Magyar Polgár“ de un Sécuiū, și cu privire la al cărui auctor unele ziare erau de părerea, că ar fi M. O. D. Stefan Săndor viceprotopopul nostru din Odorheiul-sécuesc primim răspunsul ce-l publicăm mai la vale fără nici un comentariu.

Clarissime Dle Redactor!

Cu mare întristare am cetit din foia „Unirii“ că un Sécuiū în „Magyar Polgár“ să ocupă în numele preoților gr. cat. din Sécuime cu agendele noastre din Blaș.

Eū, care n'am altă fōiă de cetit afară de „Unirea în prima dată n'am luat serios cauza această, dar' vedēnd că se ocupă și preoții și protopopii cu acel articol, am căutat fōiă se o cetese, și etă așa ma'm pătruns: ca cānd din ceriū luminat s'ar fi trāsnit fulgerul! — pānā am da dechierațiunea condamnării-ved și numele meu espus în „Unirea“ că dōrā eū o aș fi auctorul aceleia?!

Clarissime Domnule!

Fiind ca preot gr. cat. de prin Secuime 32 de ani și din aceia ca v. protopop de 2 ani resolut dechiar, că cu politica n'am trāit și nu m'am ocupat nici odată!

La frasegōle cuspee infernale din „M. p.“ care în sine a reproduc și simplul răspuns de disprețuire, n'am ținut de meritat a mă ocupa! „qui acusat-incusat“ — paserea de pe ton se cunoșce, — cu disprețuire resping dară orī ce presupunere ventilată fața cu mine în acest obiect!! Eū în ocārmuirea mai marilor noștri n'am dubietate, — în bună voințele

sum convins, — înaintea mea ușile din Blaș n'a fost încuiată. — Sum cu mult mai ocupat cu agendele din tract de cât se am timp la polemiele ziuaristice! Despre articolul nu sciū — auctorul nu sum de calumniile nici nu vreu se mai aud! protestez cu numele meu să n'aibă trēbă nime! . . . . .

Destul năcaz am avut eū în viața mea, — în defăimarea altora n'am căutat gloriā! faptele serviții mele vorbesc că cine am fost și sum! prin urmare, dacă cum va răspunsul meu la acest obiect n'a fost îndestulitoriū, bine voiți am da loc la această epistolă în fōia „Unirei“ de ore ce: fiind numele meu condus cu acel articol și caracterul vătēmat tot drept am înaintea publicului român la dechierațiunea publică.

În fine dechiar și aceea că:

Sinodul protopopesc s'a ocupat cu esistența sa materială și nu cu politică ce sper că „Unirea“ nu primesce în nume de rău — a spus dorința sa în genere „Secuesce“ și parcă o gācit cuprinsul ordinațiunei Prea Ven. Consistoriale (intra dictum) cu împărțirea ajutorului de stat și ținerea Sinodului e că etă s'a și urmat!

Corecțiunea „Unirii“ la fine fața cu decisiunea Sinodului ca preoții nu sciū romānesce, și limba romānă din Odorheiū e limbă „barbară“ numai atāta am de a observa că: preoții sciū romānesce, și parcă nu limba, — ci tema saū cuprinsul sa considerat de „barbară“ — n'avem ce a face! Cine i flāmind pānea 'n gānd! Edificarea bisericii de pētrā din Homorod Almaș. — edificarea casei parochiale din Erzsébet, Iacodul romān, Soyata, Odorheiū, afară de aceea întristările familiare ce m'a pătruns în anul acesta, — miseritatea în care sum — agendele oficiose preste tot imi dāu cu mult mai mare grije că ce am să fac întrē unguri de diferite confesiuni, — de cât culumniele foilor quotidiene la care n'am timp de cetit.

Odorheiul Secuesc la an. 1899 în 3 Iulie!

Stefan Săndor
viceprotopop gr. cat.

Clarissime Dle Redactor!

Conform promisiunii mele din corespondința mai de pe urmă vin a-mi espune părerea mea în ceea ce privese modalitatea și isvōrele de venit al înființandului Fond provincial de salarisare preoțesc-docental. Înainte înse imi țin de datorință sfintă a-mi esprima viua recunoștință la adresa Rssmului Domn canonic mitropolitan Dr Victor Szmigelski, carele prea frumosul său op intitulat „Jertfa creștinilor“, în cât pentru venitul material l-a destinat întreg spre scopul „Fondului nostru preoțesc-docental“, contribuind astfel fel în mod îndoit spre scopul nostru sfint, atât cu învățatura sfintă din acel op, carea are să ne fie model și motiv spiritual în lucrarea, de care ne apucăm, cât și cu proventul material al opului supralăudat. Dea Dumnezeū Sfintul, ca „Jertfa creștinilor“ să fie un bun presemn pentru fericitul rezultat al ostenelelor noastre, ce le vom suporta întru înființarea formală și augmentarea Fondului, de care vorbim. ¹⁾

Acum cu ce modalitate să înființăm acest fond?

¹⁾ Tot spre scopul acela a destinat Rssmul domn și venitul scrierii „Istoria legii nouē.“

1) Din epitetul ce l-am pus mai sus se vede, că are să fie *provințial* nu numai pentru *preoți* dar și pentru *docenți*. Are să fie *provințial*, căci preterând alte motive frapante ce pretind acésta, e destul să amintesc, că la cazul dacă fie care Archierei respective diecesă s'ar angaja ași înființa separat pentru sine acest fond, sau nu ar pute isprăvi nimica, sau foarte puțin; pe când purcedând cu *puteri unite* toate 4 diecesele provinței mitropolitane, am ajunge și *mai iute* dar și *mai sigur* la rezultatul dorit. Dacă sîntem uniți în credință, gânduri și cuget cu Dumnezeu și cu Vicariatul lui Christos, e *natural* că trebuie să fim uniți și noi între noi în cel mai larg înțeles al cuvîntului.

2. Acest fond are să fie de o dată instituit și pentru *docenți*. Pentru ce? Pentru că și ei chiar așa sînt de lipsă pentru susținerea bisericii noastre, tot așa sînt de sîraci și necăjiți ca și noi preoții: ba încă ei sînt cu mult mai periclitați de ispită de cât preoțimea. Ore ce ar zice învățătoria noastră poporului, dacă ar vedé, că preoții își cantă numai binele lor de la popor, și pe ea o lasă izolată a fără din cadrul beneficiilor Provinței noastre mitropolitane? Acésta ar însemna atîta, cât a mîna apa la mîra guvernului și a da ansă la certe între popor și învățătoria de o parte și preoțime de cealaltă parte. De alt cum e nu vedé, că prin intrarea învățătorimii la crearea fondului de salarizare s'ar îngreuna cătuși de cât ajungerea scopului comun; din contră sînt intim convins, că la acest cas preotul și docentele cu sfîntă concordie lucrînd, vor convinge, îndemna și înafleți fără nici o pedecă pe popor la contribuirea filerilor pentru fondul comun de salarizare.

3. Cum că acest fond o dată înființat ar trebui să se administreze în Blaș la sf. Mitropolie, e un lucru de sine înțeles din cele de mai sus.

Asemenea e limpede și aceea, că în comitetul administrativ al acestui fond vor trebui să fie membri din toate 4 diecesele; căți și cum? e tréba sfîntului sinod. — Eă numai atîta țin de lipsă a aminti, că în acel comitet să fie și 4 reprezentanți ai învățătorimii din întreaga provință. Acésta încă rezultă din cele scrise mai sus sub 2.

4. Ce se ține de *isvórele de venit*, cred și susțin, că pentru ajungerea scopului nostru sînt absolut de lipsă următoarele isvóre de venit *ordinarie*:

- Liberalitatea, generositatea și beneficéța archiereilor nostrii.
- Contribuțiune ejectată pe membrii Preaveneratelor Capitule Catedrall.
- Contribuțiune ejectată pe toți acei preoți, cari, de și nu sînt aplicați în păstoria sufletelor, totuși pórta oficiu stătător sub auctoritatea bisericéscă.
- Dare ejectată pe cassele bisericésc.
- Dare ejectată pe cassele scolastice.
- Dare (moderat) ejectată pe docenți-cantorii.
- Percente subtrase din profitul curat al Fondurilor și Fundațiunilor diecesane.
- Contribuția poporului credincios cu 10 cr. per familie.

Sub rubrica venitelor *extraordinare* însir următoarele: a) Ofertele marinimosilor binefăcători și b) O notă subtrasă în favorul fondului din venitul intercalat pe timpul vacanței cutărni beneficiu bisericesc.

Cum că până la acel moment fericit, în care preoțimea și învățătoria noastră se va puté bucura de ajutorul acestui fond, ne trebuie nu puțin timp și avem să învingem multe greutăți, nu trag la indoelă. Dar: *Romanorum est et facere et pati fortia*, ne vom lupta, ne vom osteni, și cuprinși de spiritul „*Jertfa creștinilor*” nu ne vom lăsa de lucru, până când nu vom vedé lângă altarul bisericii noastre cu desevărsire alcătuit fondul provințial de salarizare preoțesc-docental, care va forma o pagină din cele mai frumoase ale istoriei noastre bisericésc.

Dr. Segă
preot bânțan.

Noutăți

Din Archidieceasă. I. P. S. Sa Mitropolitul nostru Victor a chirotonit Joi întru diacon și Duminecă va ordina întru preoți pe clericii absoluți Ștefan Roșian, dispus cooperator parochial la Cluș, *Alexandru Valea*, cooperator în Sân-Mărtinul de Câmpie și *Emanuel Faust*, admin. parochial în Veséuș.

Maiestatea Sa Francisc Iosif, care a suferit zilele trecute din cauza unei răceli, acum se află deplin restaurat și a plecat la Ischl unde va petrece vreme mai îndelungată.

Chirotonire. Cl. D. *Epaminonda Lucaciū* dr. în teologie, fiul pâr. Dr. Vasile Lucaciū, în 29 Iunie a fost ordinar de preot în Roma. Gratulările noastre.

Episcopul Aradului. Fiind întărită alegerea Preacuv. Sale Iosif Goldiș și depunând jurămîntul înaintea Maiest. Sale, va urma zilele acestea chirotonirea, Instalarea e proiectată pe 11 Aug. n.

Dinstincțiune. M. On. *Alexandru Ciura* paroch în Abrud, a fost denumit de viceprotop onorariu. Felicitările noastre!

Promovări. Sâmbătă la 1 Iuliu au fost promovați la universitatea din Cluș: în drepturi *Patriciu Barbu*, *Alex. Bohățel* și *Valeriu Morariū*, ér în medicină *Eugen Porea*. Felicitări!

Închirierea anului școlastic la gimnas. Esamele de închiriere la gimnasul nostru au ținut din 22—28 Iunie incl. În 30 Iunie la orele 7 s'a ținut serviciu divin și s'a cântat doxologia la care au asistat corpul profesoral și totă tinerimea. — La orele 8 în sala de gimnastică s'au cetit clasificările și sa împărțit premii în prezența delegatului consistorial Revdss. Dr. Vasile Hossu.

Mulțămite. Eforia scolară din Turda veche, aduce mulțămitele sale dlui avocat *Dr. George Popescu*, care a dăruit școlarilor de la acea școlă drept premii 55 cărți de cetit, — și dlui adv. *Ioan Mesaroș*, care a dat tot spre acel scop suma de 1 fl. — Reuniunea de cântări din Bistrița la 2 Iuliu a făcut o excursiune până în comuna noastră Șoimuș, cu care ocaziune a dat un frumos concert destinînd venitul curat în folosul școlii gr. cat. din loc pentru care faptă vrednică de totă lauda ne simțim datorți de a aduce și pe acésta cale cele mai sincere mulțămiri de recunostință reuniunii de cântări din Bistrița și în deoseb. Dlor A. Szilasi protopop ca președinte a reuniunii; Traian Bratescu ca magistru a reuniunii și Gregoriū Radu ca aranjatoriū a acestei excursiuni. Senatul scolar gr. cat. din Șoimuș. — Curatorul bisericesc din Turda noua aduce profundele sale mulțămite Onoratei Direcțiunii de la institutul de credit „*Arieșana*” pentru marinimosul său dar de 10 fl. v. a. făcut bisericii serace din Turda pentru acoperirea unor lipse. Turda la 27 Iunie 1899 st. n. *Artemiū Godarcea* protopop.

Bustul lui Văcărescu. Săptămăna viitoare se va desvêli la București, în mijlocul unor mari serbări, bustul gingașului poet Enăchită Văcărescu fost mare ban al Munteniei.

Petrecere de vară se va aranja în 9 Iulie st. n. a. c. în sala hotelului „*Tigris*” din B. Huedin de către inteligența română de acolo. Începutul la 7^{1/2} ore sara. Prețul intrării de persoană fl. 1; de familie până la 3 membri fl. 2.50 cr.; de la 3 membri în sus de fie care membru fl. 0.80 cr. Venitul curat este destinat în favorul fondului pentru edificarea unei biserici gr. cat. în B. Huedin.

Esamenul de maturitate la gimnasul din Năsăud. La esamenul de maturitate de la finea a. 1898/9 s'au însinuat 30 școlari ordinari și 2 relegați din an. tr. Au fost admiși cu toții. Resultatul la 27—29 Iunie sub presidiu Magr. D. Dr. *Gregoriu Moldovan* este următorul: a) *Maturi cu eminentă*: Merțiu Vasile. b) *Maturi cu bun*: Boca Ioan, Bodea Augustin, Bugnariū Andrei, Cioba Augustin, Fărcașiū Ioan, Gael Victor, Hica Ioan, Lărgean George, Marcu Patriciu, Tanco Teofil, Turcu Victor și Vancea Ioan. c) *Maturi*: Butean Simion, Cosbuc Vasile, Dragoș M. Vasile, Ioanovicū Hostiliū, Morariū Iuliu, Murășan Tit, Pocol Victor, Popșior Ioan, Prădan Onoriu, Tat Filon, Titieni Petru, Bitea George și Hosszu Vasile. d) Relegați la examen corectoriū după trei luni: 5. e) Relegat la repetiția întregului examen de maturitate după un an: 1.

Convocări. Despărțămîntul XXXIII Sătmar al Asociațiunii își va ține la 13 Iuliu n. adunarea generală în *Seini*. — Despărț. XXV Ludoș, își va ține adunarea generală la 11 Iuliu n. în *Iclânzel*, cu care ocaziune se va aranja și o petrecere și producțiune a coriștilor plngari. Venitul curat se va împărți între școlă și despărțămînt. — Despărț. XXIV M. Vașarheiū își va ține adunarea generală în *Nasna* la 16 Iuliu n. Tot atunci se va aranja și o petrecere în favorul școlii. — Reun. învățătorilor români de la școlile confesionale ortodoxe din topopiatele aradane I—VII își va ține adunarea generală la 15 și 16 Iuliu n. în *Moineaș*. Tot atunci se va aranja și un concert în favorul bibliotecii reuniunii. — Subscriși dorind să înființăm un despărțămînt nou al „*Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român*,” care să se estindă peste teritoriile cercurilor administrative ale Huedinului și Hidel, comitatul Cojocnei, conform însărcinării primite de la comitetul central al „*Asociațiunii*,” cu dragoste frățască Vê rugăm să binevoiti a Vê prezenta la conferința prealabilă, eventual adunarea generală constituantă, ce se va ține în 9 Iuliu a. c. la 4 ore d. m. cu ocaziunea petrecerii de vară, ce se va aranja în Huedin în aceeași zi, în sala de petreceri a hotelului „*Tigris*.” B.-Huedin, 20 Iunie 1899. *Ioan Pop*, protopop gr. cat. în Morlaca; *Dr. Simion Tămășiu*, avocat în Hida; *Alexandru Sava*, presbiter gr. or. în Bedeciū; *Dr. Andreiū Pop*, avocat în B.-Huedin; membri ai „*Asociațiunii*.”

Nenorocire la Anina. La băile de la Anina s'a întimplat zilele acestea o nouă nenorocire. La 24 Iunie a explodat gazul în mină și a rănit grozav 13 ocnari, dintre cari 3 Români.

Necrolog. † *Tiberiū Gael* preot în Derșida mică, diecesa Gherlei, a repausat la 18 Iunie n. în al 47-lea an al etății și al 25-lea an al preoției.

† *George Pampu* elev în cl. II gimnas. în Blaș a repausat la 19 Iunie n. în vrăstă de 14 ani.

† *Sabina Olimpia Ramonțianū* elevă în a II. Cl. elem. în Turda a murit la 23 Iunie st. n. 1899. la 3 ore p. m; în etate de 7^{1/2} ani. Repansata a fost fca preotului din Sind: Romul Ramonțian.

În veci amintirea lor!

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Viața și operele lui Andrei Murășan.

(Continuare.)

Micul Andrei, după ce învățase a scrie și ceta, cercetă școlile normale din Bistrița. În cari se distingea și prin purtare, și prin studiu. Un îndemn acesta pentru văduva sa mamă, ca să-l porțe și mai de parte la școlă. Ast fel băiatul vesel, dar serios, frăged la ani, dar desvoltat la minte, din normele Sașilor ajunge în gimnaziul călugărilor piariști, condus pe acela timp de Inocențiu Greschner, unde, pe cum dovedesc Protocolele gimnaziului din acei ani, Andrei se distingea în toate clasele, fiind tot de una unul dintre cei mai de frunte elevi, o singură dată cu primă și tot de una cu eminenție.¹⁾

După absolvarea studiilor gimnaziale cu succes atât de frumos, la îndemnul unui preot și al protopopului Maior din Bistrița, pleacă la Blaș, la vestitul focalar de știință și cultură, ca să studieze și cursul filosofic, pe cum și cel teologic, ca mai târziu să potă ajunge capelan în Bistrița. Aici fu ajutat de Nicolae Marcu, profesor la cursul filosofic, și după cum arată Informațiunile de pe acel timp, s'a mai împărțit și din fondul de pâne.

Se înscrie deci pe anul scolastic 1832—33 la cursul filosofic, care îl și absolvă în anul scolastic 1833—34, cu succes din ce în ce mai bun având iluștri profesori, ca Simeon Bărnuț din filosofie, Timotei Cipariu din teologia dogmatică și doctrina religiunii, Nicolae Marcu din fizică, și Ioan Rus din istoria universală.²⁾

¹⁾ Andrei Murășan în 1825—6 în etate de 9 ani este elev „in classe minimistarum“ obținând din purtare primă, din studii și doctrina religiunii eminenție. În 1826—7 în etate de 10 ani este elev „in classe majorum parvistarum“ și obține din purtare primă, din studii și doctrina religiunii eminenție. În 1827—8 în etate de 11 ani ca elev „in I. grammaticae“ obține din purtare primă, din studii și doctrina religiunii eminenție. În 1828—9 în etate de 12 ani este elev „in II. grammaticae“ și are din purtare primă, din studii și doctrina religiunii eminenție. În 1829—30 în etate de 13 ani este „in III. grammaticae“ și are în semestrul I. din purtare primă, din studii și doctrina religiunii eminenție, în semestrul II. din purtare primă, din studii primă, din doctrina religiunii eminenție. În 1830—31 în etate de 14 ani este elev „in I. Humanitatis“ și obține din purtare primă, din studii și doctrina religiunii eminenție. În 1831—2 în etate de 15 ani ca elev „in II. Humanitatis“ din purtare are primă, er din studii și doctrina religiunii este primul eminent. Veđi Protocollum Majoris Gymnasii Scholarum Piarum Bistricensis, la ani 1825—1832.

²⁾ Cu privire la studiile sale filosofice avem următoarele informațiuni: În anul I. din filosofie (1832—3) atât în semestrul I. cât și în al II-lea din purtare are primă, din doctrina religiunii și din filosofie are primă er din mates are eminenție. În anul II. de filosofie (1833—4) din purtare și în semestrul I, și în semestrul II. are eminenție cu laudă, din doctrina religiunii în ambe semestrele are eminenție, din fizică în semestrul I. are primă la eminenție, în semestrul II. are eminenție, din istorie în semestrul I. are eminenție, în semestrul II. primă. Veđi Protocollum Informationum de Auditoribus Philosophiae in Lyceo Blasiensi, la pag. 3—5.

După terminarea filosofiei intră, în anul scolastic 1834—35, la teologie în seminarul clerical din Blaș, fiind atunci rector Ștefan Boer, și prefect de studii Ioan Dragomir, er profesori Basiliu Rațiu din istoria eclesiastică și din dreptul canonic, Timotei Cipariu din teologia dogmatică și Ioan Rus din teologia pastorală. Atunci Murășan era numai de 19 ani, dar destul de bine înarmat, ca în studiile teologice să-și elupte primul loc între colegii săi, și să rămână în toți patru ani tot primul eminent, pe cum arată Protocolul clasificățiunilor.³⁾

Blașul, acest oraș mic, dar renumit, simplu și modest, dar glorios și falnic, avu un rol deosebit în desvoltarea tinerului Murășan.

Blașul, pe acelea timpuri, când întreg poporul român e necăjit, neluminat, ales de reședință episcopilor români uniți, devine un focalar nestins al luminii, științei și culturii la Români.

Episcopii din Blaș în tot de una nivesc a fi mari protectori ai științelor și ai culturii, aduc jertfe enorme pentru a-și ridica clerul, a-și cultiva poporul și a înălța gradul de cultură românească, clădesc școlile din Blaș, prin cari Blașul își ridică și-și primul loc și merit în întreaga istoria noastră. Nici în Muntenia, nici în Moldova, nici în Transilvania nu au fost școli românești nici în timp, nici în calitate înaintea acestora.⁴⁾

Ridicându-se aceste școli, „Blașul începe a se face o Atenă mică pentru Români și centrul culturii naționale, de unde se răspândesc bărbați cu spirite luminătoare, ca să vestească poporul românesc zorile învierii sale.“⁵⁾

Sentimentului național i-se pune basă atât din cöce, cât și din colo de Carpați prin școlile din Blaș. „Care școlă, între toate școlile românești, potă să arete atât bărbați mari eșiți din sinul lor, cari cu pietate în religiune și cu multă învățatură să se potă asemăna bărbaților eșiți din tinerimea scolastică a acestor școli? Unde a putut semința aruncată de economul cel bun, să aducă fructe mai însemnate, de cum a adus semința reversată pe acest loc, ce se

³⁾ Calculii lui Murășan din toate studiile teologice sînt cei mai escelenți. În 1834—5 pe cursul I. în ambele semestre are din limba hebraică, din archeologie, din exegesă și din istoria eclesiastică tot eminenție. În 1835—6 pe cursul II. și în semestrul I. și în semestrul II. are din studiul biblic și din dreptul canonic er eminenție. În 1836—7 pe cursul III. atât în semestrul I. cât și în al II-lea obține și din teologia dogmatică, și din teologia pastorală eminenție. În anul 1837—8 pe cursul IV. are în semestrul I. din teologia dogmatică eminenție, din teologia pastorală eminenție, asemenea și în semestrul II. are din teologia dogmatică eminenție, din teologia morală eminenție. În nota reflecțiunilor din purtare are primă, la talent stă: „optimum“ („cel mai bun“). Veđi Protocollum Classificationum ductum pro Auditoribus Studiorum theologorum in Seminario dioecetano Blasiensi, la pag. 24.

⁴⁾ Veđi Ioan Antonelli: Breviar istoric al școlilor din Blaș; Blaș 1877. Nicolae Brânzeu: Școlile din Blaș; Sibiu 1898.

⁵⁾ Atanasii Marienescu: Viața și operele lui Petru Maior; pag. 17.

părea cel mai steril și mai necultivat? Unde s'au vădut când va ostenele și sudori mai bine răsplătite? Unde seceriș mai multămitor de cât pe acest întelenit câmp, și unde lucrători așa puțin se văduă la început? Unde s'a putut când va cu mijloce așa puține câștiga efecte mai însemnate, de cum ne arată istoria acestor școli?“¹⁾

Efectele școlilor din Blaș, în adevăr, sînt prețioase atât pe terenul bisericesc, cât și pe cel politic, literar și cultural. Aceste școli dau viață nouă poporului român. Profesorii și elevii lor în particular și peste tot au avut un rol mare în lupta desvoltării culturale, ei stau gata a-și jertfi ori și când viața pentru binele nămului lor, pentru înaintarea și înflorirea lui.

De aici ies, ca dintr'un isvor nesecat, razele luminătoare ale progreselor moderne. Aici se arată elevilor mai întâiu, din cărți și de pe catedre, falnica origine a poporului nostru. Aici resună mai întâiu învățăturile pline de adevăr și erudițiune a marilor Samuil Clain, George Șincai și Petru Maior. Aici se concentrează tinerimea română, din toate părțile Transilvaniei, cu dorul ferbinte de a învăța, ce au fost Români și cine sînt. Aici se nasce școla tradiționalismului. De aici ies toate ideile mari și planurile mai remarcabile de totă categoria. Aici se ridică „cuibul românismului și locuința geniului gîntei latine.“

Era deci imposibil, ca aceste școli, în cari crescuseră și învățaseră atâți bărbați mari, ca Șincai, Clain, Maior, Cipariu, Bărnuț, Bariț, Aron Pumnul, Iacob Murășan, și mulți alții, să nu inspire și pe elevul călugărilor piariști din Bistrița, să nu verse în sufletul lui, curentul acela, care cu deosebire domina în școlile din Blaș, înțeleg curentul național, în care s'au plămădit și s'au născut o mulțime de scrieri istorice, politice, lingvistice și beletristice, toate cu menirea, de a deștepta, ațâța și regenera lumea românească și a o conduce în o nouă lume, cu nouă vederi, cu nouă aspirațiuni, drepturi și datorințe.

Și, în adevăr, în inima studentului de la Bistrița, care până aci nu scia nimic despre literatura română, care în Bistrița făcu cunoștință cu autorii clasici latini și germani, și pentru care istoria și literatura română erau numai nise comori ascunse, în dată ce ajunse în Blaș, se schimbă cu totul. Sufletul său, în curând, se umple de aceleași idei, cari de mult erau prefăcute în sângele profesorilor și elevilor de aici.

Toți ardeau pentru libertate, toți se ocupau cu idea nămului lor. Studiul limbii și al istoriei naționale era izvorul nesecat, din care scöteau mângăierea și speranțele.

Prof. Ioan Raț.

(Va urma.)

¹⁾ Timotei Cipariu: Cuvînt la aniversarea de 100 ani a gimnaziului din Blaș. Veđi Breviarul istoric al școlilor din Blaș de Ioan Antonelli la pag. 24.

Amalrich regele Ierusalimului și cei doi peregrini.

(Narațiune istorică).

(Continuare.)

Bernhard le zise: „Lăsați-l pe miserabilul acesta să rămână, dînsul și așa numai ne incurcă! Sus fraților, la luptă cu curaj!” El îi împărți în două trupe: una trebuia să meargă în dreapta și să lea pe dușmanii din dărept; ér dînsul cu a două ceta îi împină din față. Păgânii veniau cu grabire mândrii de succesele raportate.

Când vedură trupa creștinilor, cari veniau să-l împină, isbucniră în hohot creșdend, că lute au să-l adrobescă. Cavalerul negru se aruncă cu o nespasă furie asupra lor și zărind pe Șircuh porni de a dreptul la dînsul, și-l atacă așa de bine, cât îi sili să se retragă. Cei alalți cavaleri și ostași loviau și ei fără milă, trăgeau pe musulmanii de pe cal și îi striviau în dreapta și în stînga. Măcelul deveni crâncen când sosi și ceta trimisă ca să-l lea pe din dărept.

Bernhard voia, să dea pept cu Șircuh și făcendu-și cale printre musulmanii recunoscători coiful lui Șircuh, se aruncă asupra lui și cu o lovitură strajnică îi dobora coiful de pe cap. Șircuh se apăra vitejește; dar cavalerul negru îl întrecu în vitejie. În focul luptei ajunse așa de aproape de Șircuh, în cât îi smulse sabia din mână. Vădend acesta Șircuh, o luă la fugă și după dînsul toți Turcii. Cavalerii voiau să-l urmărescă, dar Bernhard îi opri. „Noi ni-am ajuns scopul, dacă îi urmărim mai de parte dăm de grosul armatei și atunci nu e scăpare.”

Capitolul VIII.

Lupta din jurul cetății Alexandria.

Cavalerii și pedestreimea veselii și mulțamiți de isbânda secerată se reîntorseră spre locul, unde tabără grosul armatei. În spre inserat ajung în tabără. Bernhard, fiind obosit de luptă se retrase la o parte aproape de țermure și se culcă. În tabără în dată se încinse o bucurie de nedescris. Toți vorbiau de cavalerul negru și îi amintiau năzdrăveniile lui; ba spuneau și mai mult de cât a fost, după cum de regulă se întâmplă în asemenea cazuri.

Toți se întrebau: „Ore cine pôte fi acest vitez?” Nime nu scia, ce se răspundă; se lățise înse vestea că nu e om muritor, ci nu trimis din cer. Dumnezeu nu a voit ca creștinii să fie nimiciți, și așa a trimis în ajutor pe un ânger din cer. Regele Amalrich, zăcea pe un așternut în cortul său. Medicul l-a legat ranele și l-a declarat, că nu sînt primejdioase; fiind că perduse mult sânge, regele era tare slăbit. Alături stătea Milo de Plancy, care cerca să-l povestescă despre faptele eroice, ce voia el să le facă. Regele neputendu-l asculta îi zise ridend: „Se pôte, că tu ai făcut chiar nimica. Dacă nu sosia cavalerul negru ca și un ânger trimis din cer, de mult îmi erau creierii flusturați în aer, sau ajungeam prinsonerul lui Șircuh.”

„Așa este rege. Cavalerul acesta te-a scos din ghiarele păgânilor, înse el era nelvins și nime dintre ai noștri nu putea

face asemenea. Așa te poți convinge, că respectivul n'a fost un simplu muritor, ci nu trimis de la Dumnezeu. Asta e părerea tuturor acelorora, cari l-am vădut.”

La acesta regele îi replică ast fel: „Nu credeam că tu poți vedé și din spate. Alt cum eu sînt de părere, că cavalerul acesta n'a fost trimis din cer. Etă de ce! El tăia ca un om și când m'a smuls de pe cal și m'a dus l-am simțit bătăile inimii. Dacă îmi aduc bine a minte, eu am mai vădut armătura ce o purta acest cavaler.”

Dar ascultă, mergi și mi-l adă în cortul meu, ca să-l esprim mulțamita.” Milo se retrase și plecă. A fară întrebă de căpitanii, dacă sciu unde se află cavalerul negru. Dar nici unul nu l-a putut da deslușiri, unde pôte să fie. Împărțind scirea acesta regelui, acesta îi răspunde turburat: „Nu și-ai luat nici o ostenelă să-l cauți! Mai mergi o dată, și dacă nu-l găsești, atunci dă signal cu trompetele, că doresc să-l ved.”

Milo esecută în tocmai porunca regelui, dar nime nu l-a putut da deslușiri. Atunci lăsă să sufle în trompete și să publice, că regele voește să vadă pe cavalerul negru. Sgomotul ce s'a produs ajunse până la Bernhard; care înțelegend despre ce e vorba, să scolă repede, încălecă pe roib și galopă în jus pe țermure. El nu voia să-l cunoscă regele. Ajungend la un palmier, care se înălța de-asupra rîului cam de o aruncătură de piatră, se opri își legă calul, își depune armătura și se culcă din nou.

Milo de Plancy avend témă, că va căde în dispoziția regelui, dacă se reîntorce fară cavalerul negru, dispune să aprindă torțe și să-l caute în toate unghetele, dar trimișii răportară că nu-l găsesc nicăiri.

Împrejurarea acesta a lătit și mai mult falma că cavalerul negru este trimis din cer. Mulți erau de credința, că el în dată după luptă a dispărut de pe pămînt, dar ér va veni, când creștinii vor ajunge în primejdie. Nici chiar regele nu scia ce se credă despre acest cavaler. Mai îngrijat era Milo, dînsul tremura de frică, când se gândia, cât de laș a fost dînsul în fața trimisului lui Dumnezeu. Dar să vedem ce-i cu cavalerul. El zări în depărtare torțele aprinse și stetea gata de plecare. Când observă că ér au dispărut și că tabăra e în liniște, se culcă din nou. Dar visuri neplăcute l-au conturbat somnul. Îi să părea, că a cădut érá-și în mâinile lui Șircuh și par că simția toate chinurile și durerile cauzate de ómenii lui. Îi veni în minte trădarea mișelăscă a lui Milo. Aceasta îl îndemnă să se resbune și deșteptându-se își propuse să-l aducă la reson pe mișelul de Milo. Se scolă, încălecă pe cal și merge în castru. Ajungend aici își légă calul, apoi pornesc printre corturi. Mulți dintre cavalerii s'au trezit auzindu-i pașii și l-au vădut, dar nu cutează să-l agrăescă.

Lângă cortul regal era cortul maresălului. Cavalerul intrand în lăuntru îl găsi întins pe un așternut môle. Se apropie de el și apasă fără milă pe pept. Maresălul trezindu-se speriat a putut deosebi bine la lumina felinarului, figura imosantă a cavalerului negru. El voi, să strige după ajutor, dar amuți de frică. Cavalerul cu glas înădușit îi zise: „Scolă, tu om fară

Dumnezeu, ia-ți sabia și urmază-mi, fiind că în nóptea acesta ai să te lupți cu mine.”

Milo frecându-și mâinile, și clătănind din dinți se ruga ast fel: „Treci în cortul vecin și cautăți un alt cavaler care să se lupte, fiind că eu nu sînt vrednic să mă lupt cu tine.”

„Sciu, că nu ești vrednic, fiind că ești un miserabil, care îți calci jurămîntul ca și păgânii; nu ești vrednic să stai în rîndul ómenilor de cinste; dar cu toate acestea trebuie să ne tragem samă și să-ți primesci pedepsa pentru toate mișeljiile tale.”

Milo văierându-se și rugându-se ca o femeie îi promise că se va îndrepta numai acum să-l ierte.

Cavalerul îi strigă furios: „Câne blăstemat, urmază-mi, ori te sugrum și te arunc pradă crocodililor din Nil!”

Apoi smăncindu-l de pe așternut îi pune sabia în mână și îl silește să-l urmeze. Milo nu cutează să îi se împotrivescă. Cam de o pușcătură de la castru Bernhard se oprește și întorcendu-se spre Milo îi zise: „Acum cercă de te apăra cum scii mai bine; să scii, că eu nu cunosc milă față cu mișelii!”

Milo cădend înaintea lui și îmbrățișându-i picioarele îl rógă de iertare din toate puterile. Bernhard nu putu, să-l mai asculte și ținendu-și de subdemnitate să se lupte cavaleresce cu un atare individ, îl ridică de brațe și împingendu-l cu dispreț îi zise: „Du-te în cotro veți cu ochii. Am să rog pe rege, să te lipsescă de emblema de cavaler, fiind că compromiți ordul cavaleresc, ești o pată a ómenimii!”

Milo vădend se liber dispăru repede și se ascunse în cortul său.

În ziua următoare se lățise vestea, că Șircuh érá se pregătesce la luptă cu o armată și mai puternică ca până acum. Toți cavalerii erau de părerea să se retragă, numai regele nici nu vre să scie de retragere, dînsul de și nevindecat la rănile ce primise, făcea plănuri cu căpitanii săi în ce chip să atace pe păgânii. În timpul acesta un sol îi aduce scire, că cavalerul negru este în apropierea taberei. Regele poruncesce să meargă să-l rógă ca să grăbescă în castru, fiind că au mare nevoie de ajutorul lui. Cavalerul la porunca regelui galopeză în castru. Aicea prezentându-se înaintea regelui, acesta îi mulțami pentru că l-a scăpat din periclu și-l rugă să-și arete fața, ca să cunoscă pe cel ce l-a mântuit viața.

Bernhard rămase nelnduplecă. În urmă regele vădend, că toate stărnințele sale sînt zădarnice îi zise: „Șircuh érá ne urmăresce și mi témă, că ne bate dacă nu ne stai în ajutor.”

Bernhard îi răspunde: „O rege, tu nu ai avé să porți frică de păgâni, dacă cavalerii tăi și în special maresălul împărăției nu ș'ar fi uitat că au venit din apus în orientul depărtat să lupte pentru o cauză sfîntă. Ascultă-mé! Eu sînt gata să-ți urmez și să-ți servesc cu credință până ce s'a termina războiul, dar nu mai sub condițiunea, ca să nu cerci după numele meu și să-mi dai voe să fiu cu fața acoperită. Dacă vréi așa, atunci poți conta la sprijinul meu.”

(Va urma.)

Economie.

Stupii în Iuliu. În luna această adună albinele cea mai bună miere, carea merită a fi clasificată separat. Dar în cele mai multe părți, de la jumătatea lunii înainte mai nu se mai află miere în floră. Albinele o simțesc această și încep a se pregăti de iernă. Deci la această trebuie se reflecteze și stupariul, și de pe acum să alégă stupii destinați ai băga în iernă. Matce bătrâne nu merită a băga pe iernă, macar de ar fi stupul ori și cât de bun. Cum se pregătesc stupii proprie pentru iernare, o voi spune în luna venitoare. Acum se recer ore cari pregătiri numai pentru acei stupi, cari de și sînt slabi, dar avînd matcă tineră, voim ai băga în iernă. Matce bătrâne au numai roii primi, toți cei alalți au matce tinere și une ori chiar și roii primi. A nume: se întimplă de matca mîre în cutare stup bun. Aceasta își crește în locul ei mulțime de matce, și roesce. În acest cas, de și e roiul prim, e cu matcă tineră. Această o scim de pe cântatul matcelor. Matca bătrână nu cântă nici o dată, cea tineră tot de una. La roii slabi, cari voim, să-i lăsăm pentru iernă, închidem de acum despărțimintul de miere, și strîmțăm chiar și despărțimintul inferior. Scopul ne este: ca stupul se adune miere și în fagurii din jos, să își așeze cloicitura cât de jos, ca în spațiul puțin să fie și cloicitura și mierea. Pe lângă această, albinele de pe acum încep a infunda toate găuricelele cu un felii de clei, carele mai târziu nu îl află.

Acum e timpul a reînoui matcele bătrâne. A nume: căutam fagure de fagure până aflăm matca bătrână și o ucidem. De acum nu se prea află matca pe faguri de trântori, de ore ce cu cât se imputinează mierea în floră, cu atîta depune mai puține din ouă de trântore, până ce cătră finea lunii încetă cu totul cu ouăle de trântori, chiar și cei mai buni stupi. Din această cauză trebuie căutat fagure de fagure după matcă, carea totuși mai de regulă se află pe fagure cu cloicitură. După uciderea matcei, îi dăm stupului un fagure cu una ori mai multe țite — (celule) cu matce, de avem, ér de nu avem îi dăm un fagure cu larve de albine, nu de trântori, și cam în 10—12 zile își crește matcă tineră, carea apoi până mai sînt trântori se fructifică. Când nu mai sînt trântori, această nu o putem face, pentru că ar rămâne matca nefructificată, ci atunci în locul matcei bătrâne, dăm o matcă tineră ce am avut-o în rezervă, la tot casul 24 ore sub capac.

Mierea luată, sau carea o luăm din stupii buni, trebuie storsă în modul amintit în luna trecută, căci de nu, se cristalizază. Dacă prevedem că la vre un roi slab va trebui să-i dăm miere pentru iernare, spre această alegem acum fagurii necesari, cari inse să fie deplin aconeriți, și încă mai corect e, dacă de faptă îi dăm acum, căci prin această roiul se imputeresce foarte mult. Cu mierea trebuie se tractăm cu atențiune, se nu picurăm prin stupină ori pe alt unde va, de ore ce de aci înainte albinele sînt foarte aplecate spre răpire. Fagurii storși îi punem ér înapoi la vre un stup, carele în câte va ore i curățăm perfect de miere. Cei superflui trebuie așezați în vre o cămară vîntosă și întunecată, căci de nu, i strică ori miliele, ori albinele.

Roșia montană 28 Iunie 1899.

Ioan Maior,
paroch.

Bibliografie.

A apărut:

Almanachul invetatorului român. Apel cătră frații colegi și cătră amicii școlii române.

Frumoșele și binevoitoarele apretieri din partea ziarelor noastre române, dar mai virtos

călduroasă primire din partea fraților colegi și prin această rezultatul îmbucurătoriu moral și în cât m'am putut achita de sarcina grea a edării-material obținut cu acest opșor, sînt tot atîtea doveđi, că acest Almanach, de și nu început modest, totuși a răspuns la o faptică trebuință a invetatorului român.

E pentru mine o plăcută datorință a aduce mulțumiri profunde On. Redacțiunii a foilor noastre, pe cum și tuturor Prea On. Domni și fraților colegi, cari în așa frumos mod ne-au scint încuraja!

Peste greutatea decizătoare am trecut cu bun succes, nu e dar eschisă posibilitatea, ba de la noi atrîna, ca acest început să se perfecționeze așa, ca se devină nu numai folositoriu, ci chiar indispensabil invetatorimel nostre.

Spre acest scop, unicul ce am intenționat cu acest opșor, și contînd la sprijinul factorilor competenți pentru cauză, voi să continuu și pe viitor acest început, redactînd și edînd și mai de parte Almanachul invetatorimel nostre.

Drept aceea, când aduc acestea la cunoscință fraților colegi, protectorilor și amicilor cauzelor nostre școlare, îi rog tot o dată a mă onora cu prețitul sprijin reclamat de scopul intenționat, cooperînd cu câte o lucrare, ér aceea binevoescă a o trimite subscribului pîndă cel mult 1-ma August a. c. st. n.

Lucrările de ori ce gen, cu preferință cele din sfera școlii și pedagogiei, vor fi bineprimite și după puțină publicate.

În deosebi ne-ar măguli concursul, cu care ne-ar distinge literații nostri, cari prin poesii și sentințe potrivite sau și alte lucrări, ar ridica mult valorea opșorului nostru dăscălesc.

Cu bucurie am mai răspunde încă unei cerințe, prea simțită în viața școlară, de a acelușe fătului nostru și cântării școlare, pe una sau mai multe voci. Apelăm dar la valorosul sprijin al compositorilor nostri!

Tot ast feliu, dñi invetatori, ca autori ai vre unui op tiparit, pe cum și alți domni autori și editori de cărți de interes pentru școlă și invetatori, sînt rugați a-mi comunica, respective trimite câte un exemplar din cărțile edate, spre a le înregistra și anunța în Almanachul.

În fine, estrase autentice de legi și ordinațiuni în vigore, referitoare școlii și invetatorilor nostri, ne-ar face de asemenea mare serviciu, căci numai așa am pute răspunde din destul cerinței practice a Almanachului.

Pentru deplina orientare, On. Domni, cari vor coopera cu lucrări, sînt rugați a-mi notifica această, cât mai curînd, ér la cerere le pot servi cu un exemplar de pe an. I. al Almanachului.

Rămâne acum, ca în deosebi frații colegi, consili de chemarea, poziția și cerințele de progres și cu dor de a contribui la ridicarea nimbului statului invetatoresc, să nu întrelasă a da sprijinul dorit și pretins de acest opșor adevêrat dăscălesc.

Recița montană (Resiczabánya) în Iunie 1899.

Ioșif Velcean
inv. rom.

Posta Redacțiunii. Dr. I. Dr. În dată ce vom dispune de timp. — M. D.: Vom vedé pe alt număr. — Imparțial: Pe numărul venitoriu. — L. Rus. În dată ce se dá loc. — Teod. Hârșan: Prea târziu pentru numărul present. — A. C. in C. Același răspuns. — Vas. Deciu: Încă n'am cetit.

Editor și redactor răspundător:
Dr Vasile Suci.

472 v. număr
1899.

(28) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróóság 1899. évi V. 331. számú végzése következtében Dr. Rónai János helyettesített ügyvéd által képviselt M. Wohlrath & Sohn javára, Gross Reinhold ellen 162 frt 53 kr. s jár. erejéig 1899. évi Május hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 450 frt — kr-ra becsült 3000 kilo sodronyszegből álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 331/2. számú végzése folytán 162 frt 53 kr. tőkekövetelés, ennek 1897. évi September hó 12-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 16 frt 35 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközlésére 1899. évi Julius hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Junius hó 26-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.

473 v. szám
1899.

(29) 1—1

Arverési hirdetmény.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a balázsfalvi kir. járásbíróóság 1899. évi V. 405. számú végzése következtében Dr. Rónai János helyettesített ügyvéd által képviselt Kiss Ernő budapesti czég javára Gross Reinhold ellen 170 frt. — kr. s jár. erejéig 1899. évi Május hó 23-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 420 frt — kr-ra becsült 70 kötés rudvasból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a balázsfalvi kir. jbiróság 1899. évi V. 405/2. számú végzése folytán 170 frt — kr. tőkekövetelés, ennek 1899. évi Márczius hó 29-ik napjától járó 6% kamatai, és eddig összesen 24 frt 96 krban bíróilag már megállapított költségek erejéig helyben alperes üzletében leendő eszközlésére 1899. évi Julius hó 10-ik napjának délelőtti 11 órája határidőül kitzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adadni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Balázsfalván 1899. évi Junius hó 26-ik napján.

Thát György,
kir. jbirósági végrehajtó.